

6 Αυγούστου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ANDREAS MAOURIS ESTATES LTD. ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 850/94)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Μαρτυρία —
Όπου απαιτείται δεν μπορεί να υποκατασταθεί με δηλώσεις δικηγό-
ρων.

- 5 Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως
— Αμφιβολία ως προς την λήψη της επίδικης απόφασης — Η ακύ-
ρωση αναπόφευκτη.

10 Οι αιτητές προσέβαλαν την απορρίψη ονόματος ξενοδοχείου το
οποίο υπέβαλαν προς έγκριση αλλά τελικά από το φάκελο δεν ήταν
δυνατόν με βεβαιότητα να εξαχθεί ποιος πήρε τη σχετική απόφαση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
15 αποφάσισε ότι:

Υπάρχει σταθερή νομολογία ότι θέματα που χρήζουν μαρτυρίας
δεν αντιμετωπίζονται με δηλώσεις δικηγόρων, γραπτές ή προφορικές.
Κατά συνέπεια η πατρότης χειρογράφων ή άλλων εγγράφων, όπου
20 αμφισβητείται, δεν μπορεί να αποδειχθεί παρά μόνο με νόμιμη μαρ-
τυρία που παρέχεται από αρμόδιο πρόσωπο είτε προφορικά είτε υπό
μορφή ένορκης βεβαίωσης. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπως η παρού-
σα που η χειρόγραφη σημείωση συνιστά τη διοικητική απόφαση.

25 Στην προκειμένη περίπτωση επιβαλλόταν η προσκόμιση τέτοιας
φύσεως μαρτυρίας. Στην πραγματικότητα το Δικαστήριο εδώ καλεί-

ται να ενεργήσει ως εμπειρογνώμονας/γραφολόγος για να συναγάγει συμπεράσματα ως προς την πατρότητα της επίδικης απόφασης. Όμως τέτοια ενέργεια από μέρους του Δικαστηρίου είναι ανεπίτρεπτη και βρίσκεται έξω από τις αρμοδιότητές του. Η έλλειψη μαρτυρίας και η συνακόλουθη αμφιβολία για τη λήψη της επίδικης απόφασης δεν αφήνει άλλα περιθώρια στο Δικαστήριο παρά να διατάξει την ακύρωσή της. 5

Η προσφυγή επιτυγχάνει με £150 έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Pavlonapa Enterprises Ltd κ.ά. ν. Κ.Ο.Τ. (1993) 4 Α.Α.Δ. 387,

Αχιλλέως ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 565, 15

Κυπριανού ν. Γενικού Εισαγγελέα κ.ά. (1994) 4 Α.Α.Δ. 1324,

Dome Investments Ltd ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αγίας Νάπας κ.ά. (1989) 3 Α.Α.Δ. 741. 20

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού με την οποία απέρριψε το αίτημα των Αιτητών για τη χρήση της Εμπορικής Επωνυμίας την οποία οι Αιτητές είχαν εγγράψει, σε ξενοδοχειακή επιχείρησή τους. 25

Α. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

Α. Δικηγορόπουλος, για τον Καθ' ου η αίτηση. 30

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η αιτήτρια εταιρεία, Andreas Maouris Estates Ltd., είναι ιδιοκτήτρια οργανωμένων διαμερισμάτων στο Παραλίμνι. Από 11.11.93 είχε επίσημα εγγράψει το όνομα Beach Center A. Maouris ως εμπορική επωνυμία της. Τον Ιούνιο του 1994 αποτάθηκε μέσω του δικηγόρου της για έγκριση και χρήση της επωνυμίας αυτής για την εν λόγω ξενοδοχειακή επιχείρησή της. Στις 29.7.94 το αίτημα απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι υπήρχε άλλο ξενοδοχείο στην περιοχή με το ίδιο όνομα και η ικανοποίηση του αιτήματος θα δημιουργούσε σύγχυση. 40

Θα μπορούσε στο σημείο αυτό να λεχθεί πως παρέχεται η ευχέρεια για τη μη έγκριση ονόματος στην περίπτωση που η χρήση του μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στο κοινό. Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 9(1) του περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμου του 1969 (Ν.40/1969) το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού μπορεί να μη δέχεται οποιοδήποτε όνομα “..... το οποίο θα συνέχεε τούτο προς οιονδήποτε άλλο λειτουργούν ξενοδοχείον”. Όντως, λειτουργούσε Ξενοδοχείο (σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του δικηγόρου των ιδιοκτητών του από το 1988) με το ίδιο ή παρόμοιο όνομα - Α. Maouris Hotel Aps - που διαμαρτυρήθηκε και ενέστη στην προτεινόμενη ονοματοθεσία.

Είχε εγερθεί ως προδικαστικό θέμα η εκτελεστικότητα της πράξης. Αρχικά ο δικηγόρος του Οργανισμού υπέβαλε πως η απόφαση είναι βεβαιωτική και επομένως στερείται εκτελεστικότητας. Κατά συνέπειαν δεν ήταν προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η ένσταση είχε ως βάση προγενέστερη αίτηση ημερομηνίας 19.4.94 (ερυθρό 45 στο φάκελο), που υπέβαλε η ίδια η αιτήτρια για διαφορετικό όμως όνομα: “Beach Center Hotel Apts”. Για τους λόγους που αναφέρονται στα ερυθρά 53 και 54 (απάντηση του ΚΟΤ ημερ. 5.5.94) δεν δόθηκε ούτε στην περίπτωση εκείνη έγκριση.

Στη συνέχεια έγινε νέα αίτηση (βλέπε επιστολές ημερ. 19.5.94 και 29.6.94 του δικηγόρου της αιτήτριας). Στις 29.7.94 κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια η επίδικη απόφαση. Φέρει υπογραφή “Χρ. Μακρής για γενικό Διευθυντή”. Ο δικηγόρος του Οργανισμού τελικά αναγνώρισε πως δεν ευσταθεί η ένσταση, την οποία και απέσυρε. Πιστεύω πως ορθά έπραξε δεδομένου πως τα στοιχεία δείχνουν πως πρόκειται για νέα απόφαση διοικητική πράξη που αφορούσε διαφορετικό όνομα. Δεν είναι ενέργεια που έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα προηγούμενων πράξεων του Οργανισμού.

Αφού επιφυλάχθηκε η απόφαση, θεώρησα σκόπιμο να επανανοίξω την υπόθεση για να φωτιστούν ορισμένα σημεία για τα οποία επέτρεψα γραπτές διευκρινίσεις. Ένα απ’ αυτά, ζωτικής σημασίας, αφορούσε το όργανο που άσκησε αρμοδιότητα και πήρε την επίδικη απόφαση, ενόψει των αμφισβητήσεων που είναι διάχυτες στις αγορεύσεις του κ.Αγγελίδη. Το ερώτημά μου ακριβώς ήταν αυτό: ποιο όργανο αποφάσισε στο προκείμενο. Το θέμα ανέκλυψε ως εξής. Στις 21.7.94 η Γενική Διευθύντρια υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο σημείωμα για την εξέταση της νέας αίτησης με κατακλείδα εισήγησή της να μην εγκριθεί το προτεινόμενο όνομα.

Από το ερυθρό 70, απόσπασμα από τα πρακτικά συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε την ίδια ημέρα, προκύπτει πως η Γενική Διευθύντρια απέσυρε το έγγραφο “λόγω του ότι αφορά θέμα της αρμοδιότητας της Γενικού Διευθυντή και κατά λάθος περιλήφθηκε στην ημερήσια διάταξη”. Παρεμπιπτότως, είναι η θέση του Οργανισμού ότι το Διοικητικό του Συμβούλιο μεταβίβασε την αρμοδιότητα για έγκριση των ονομάτων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων στο όργανο αυτό με βάση το άρθρο 5(6) του Νόμου, όπως ερμηνεύθηκε στην απόφαση *Pavlonapa Enterprises Ltd και Άλλη v. ΚΟΤ* (1993) 4 Α.Α.Δ. 387. 5 10

Στο ίδιο έγγραφο (ερυθρό 70) υπάρχει η εξής χειρόγραφη σημείωση, που είναι και το επίκεντρο των αμφισβητήσεων του δικηγόρου της αιτήτριας: “το όνομα Beach Center Α. Μαouris δεν μπορεί να εγκριθεί για τους λόγους που αναφέρονται στα ερυθρά 69-68”. Φέρει από κάτω μονογραφή και την ημερομηνία 25.7.94. Κατά το δικηγόρο του Οργανισμού η απόφαση αυτή λήφθηκε από την κα. Φρύνη Μιχαήλ, Γενική Διευθύντρια, η οποία και υπογράφει την απόφαση. Αυτό, σύμφωνα με την εισήγησή του, μπορεί να εξακριβωθεί από τη σύγκριση της υπογραφής της στο ερυθρό 70 με εκείνη που βρίσκεται στην αίτηση ημερ. 19.4.94 (ερυθρό 45). Ας σημειωθεί πως στην αίτηση ερυθρό 45 έχει τεθεί σφραγίδα λήψης της, η οποία μονογραφείται κάτω από την χειρόγραφη σημείωση “κ. Μακρή για απόψεις”. Περαιτέρω έχει λεχθεί ότι η μονογραφή του κ. Μακρή δίπλα στη σημείωση “κ. Τ. Μακρή” στο ερυθρό 70 μαρτυρεί λήψη από τον ίδιο του σημειώματος της απόφασης, που στη συνέχεια κοινοποίησε στην αιτήτρια με την επιστολή ημερ. 29.7.94. 15 20 25

Παραθέτοντας απόσπασμα από την *Μ. Αχιλλέως v. Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 565, ο δικηγόρος της αιτήτριας αντέτεινε πως δεν είναι δυνατό να υποκαθίσταται η μαρτυρία, όταν χρειάζεται, από την αγόρευση δικηγόρου. Παρατηρώ πως το παραπάνω απόσπασμα αναφέρεται σε ισχυρισμούς που προβάλλουν δικηγόροι για να θεωρηθούν μέρος της αιτιολογίας διοικητικής πράξης, που δεν είναι ακριβώς η περίπτωση εδώ. Υπάρχει όμως σταθερή νομολογία ότι θέματα που χρήζουν μαρτυρίας δεν αντιμετωπίζονται με δηλώσεις δικηγόρων, γραπτές ή προφορικές: *Χριστάκης Προδρόμου Κυπριανού v. Γενικού Εισαγγελέα κ.ά.* (1994) 4 Α.Α.Δ. 1324. Κατά συνέπεια η πατρότης χειρογράφων ή άλλων εγγράφων, όπου αμφισβητείται, δεν μπορεί να αποδειχθεί παρά μόνο με νόμιμη μαρτυρία που παρέχεται από αρμόδιο πρόσωπο είτε προφορικά είτε υπό μορφή ένορκης βεβαίωσης. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπως η παρούσα που η χειρόγραφη σημείωση συνιστά τη διοικητική απόφαση. 30 35 40

5 Στην προκειμένη περίπτωση επιβαλλόταν η προσκόμιση τέτοι-
ας φύσεως μαρτυρίας. Στην πραγματικότητα το Δικαστήριο εδώ
καλείται να ενεργήσει ως εμπειρογνώμονας/γραφολόγος για να
συναγάγει συμπεράσματα ως προς την πατρότητα της επίδικης
10 απόφασης. Όμως τέτοια ενέργεια από μέρους του Δικαστηρίου εί-
ναι ανεπίτρεπτη και βρίσκεται έξω από τις αρμοδιότητες του. Η
έλλειψη μαρτυρίας και η συνακόλουθη αμφιβολία για τη λήψη της
επίδικης απόφασης δεν αφήνει άλλα περιθώρια στο Δικαστήριο
10 παρά να διατάξει την ακύρωσή της. Σχετική είναι η απόφαση του
Πικη Δ., όπως ήταν τότε, ιδιαίτερα όσα υπογραμμίζω, στην *Dome
Investments Ltd. v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αγίας Νάπας και
Άλλου* (1989) 3 Α.Α.Δ. 741.

15 “Η άσκηση δικαστικού ελέγχου προϋποθέτει την προσκόμιση
της απόφασης και του φακέλου της υπόθεσης. Χωρίς τα στοι-
χεία αυτά η άσκηση δικαστικού ελέγχου είναι αδύνατη. Η κα-
ταχώρησή τους από την Διοίκηση αποτελεί απόρροια της συ-
νταγματικής υποχρέωσης της Διοίκησης για υποταγή στο δικα-
20 στικό έλεγχο που καθιερώνει το Σύνταγμα. “Όχι μόνο όταν ελ-
λείπουν τα στοιχεία, αλλά και όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως
προς το πλαίσιο και τις συνθήκες λήψης της διοικητικής από-
φασης η ακύρωση είναι αναπόφευκτη”.

25 Για τον παραπάνω λόγο η επίδικη απόφαση ακυρώνεται σύμ-
φωνα με το άρθρο 146(4)(β) του Συντάγματος. Με £150 έξοδα σε
βάρος του καθ’ ου η αίτηση.

*Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με
£150 έξοδα.*